

Рекомендовано до друку Вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 5 від 19.03.2018 р.)

Автори:

Харитонов Євген Олегович – доктор юридичних наук, професор, завідувачий кафедрою цивільного права Національного університету «Одеська юридична академія», заслужений діяч науки і техніки України, член-кор. НАПрН України

Харитонova Олена Іванівна – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедрою права інтелектуальної власності та корпоративного права Національного університету «Одеська юридична академія», заслужений діяч науки і техніки України, член-кор. НАПрН України

Рецензенти:

В. В. Луць – доктор юридичних наук, професор, академік НАПрН України, заслужений діяч науки і техніки України

П. М. Рабiнович – доктор юридичних наук, професор, академік НАПрН України, заслужений діяч науки і техніки України

Харитонов Є. О.

X 20 Регулятивні правовідносини приватно-правовий та публічно-правовий виміри : монографія / Є. О. Харитонов, О. І. Харитонova. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2018. – 404 с.

ISBN 978-966-916-540-4

Монографія присвячена проблемним питанням теорії регулятивних правовідносин з погляду приватноправового та публічно-правового їхнього виміру.

Розглядаються правовідносин як різнорівневої юридичної категорії. Проаналізована суть регулятивних правовідносин у контексті загальної теорії права, теорії цивільного права як права приватного та адміністративного права як права публічного. Розглянуті умови та підстави виникнення регулятивних правовідносин приватноправового та публічно-правового типу. Піддано аналізу можливі класифікації регулятивних правовідносин та розглянуто значення окремих видів правовідносин для функціонування цивільного обігу.

Може бути цікавою науковцям, викладачам, студентам вищих юридичних навчальних закладів, а також практикуючим юристам - усім, хто цікавиться проблематикою правовідносин.

УДК 340.11

ISBN 978-966-916-540-4

© Є. О. Харитонов, О. І. Харитонova, 2018

ЗМІСТ

РЕГУЛЯТИВНІ ПРАВОВІДНОСИНИ ПЕРЕД ВИКЛИКАМИ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА: ЗАМІСТЬ ПЕРЕДМОВИ	5
---	---

Розділ I.	
СОЦІАЛЬНЕ РЕГУЛЮВАННЯ	13
1.1. Соціальне регулювання та держава	13
1.2. Державне управління	31
1.3. Соціальне регулювання і громадянське суспільство	50
1.4. Соціальне регулювання та право	62

РОЗДІЛ II.	
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРАВОВІДНОСИН	80
2.1. Концептуальне підґрунтя розуміння категорії правовідносин у вітчизняній юриспруденції	80
2.2. Суспільні відносини та правовідносини	95
2.3. Структура (елементи) правовідносин	107
2.4. Підстави виникнення, припинення та трансформації правовідносин	118
2.5. Регулятивні правовідносини у системі правових зв'язків	129

РОЗДІЛ III.	
ЗАСАДИ ПРИВАТНОГО ТА ПУБЛІЧНОГО У РЕГУЛЯТИВНИХ ПРАВОВІДНОСИНАХ	141

Частина I.	
Регулятивні правовідносини приватного типу	141
3.1.1. Приватне право, цивільне право та регулятивні цивільні правовідносини	141
3.1.2. Особливості цивільних правовідносин	158

3.1.3. Підстави виникнення регулятивних цивільних правовідносин як реалізація принципу «Можна все не заборонене»	186
Частина II.	
Публічні засади в регулятивних правовідносинах	202
3.2.1. Адміністративне право як право публічне	202
3.2.2. Норма адміністративного права, її реалізація та адміністративно-правові відносини	221
3.2.3. Підстави виникнення управлінських адміністративно-правових відносин	239
РОЗДІЛ IV.	
ДІАЛЕКТИКА ПРИВАТНОГО ТА ПУБЛІЧНОГО В РЕГУЛЯТИВНИХ ПРАВОВІДНОСИНАХ	258
4.1. Особи приватного права та регулятивні правовідносини	258
4.2. Представництво	285
4.3. Регулятивні правовідносини власності	305
4.4. Правовідносини інтелектуальної власності	337
4.5. Регулятивні зобов'язання	365
ЗАМІСТЬ ВИСНОВКІВ	397

РЕГУЛЯТИВНІ ПРАВОВІДНОСИНИ ПЕРЕД ВИКЛИКАМИ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА: ЗАМІСТЬ ПЕРЕДМОВИ

Категорія «правовідносини» є одним з важливих елементів правової системи, а пов'язана з ними проблематика, як на загально-нотеоретичному, так і на галузевому рівні, вже багато десятиліть привертає увагу дослідників.

Починаючи з 2004 року до проблем адміністративно-правових відносин, цивільних правовідносин, правовідносин, що виникають в результаті творчості, тощо зверталися і ми. Навіть, виникло відчуття певної сформованості бачення проблеми, розуміння сутності правовідносин, улюбленої методології їхнього дослідження.

Разом із тим, стрімкий розвиток ІТ зумовив не лише формування інформаційного (постіндустріального) суспільства, але поставив проблеми перегляду засад впорядкування відносин у такому суспільстві та значення в цьому правових засобів, оновлення розуміння сутності правовідносин (і не лише у сфері ІТ, а усієї сукупності стосунків між людьми, де використовуються інформаційні технології).

Одним із чинників виникнення згаданих проблем є те, що впорядкування відносин у ІТ-сфері можливе як шляхом юридичного забезпечення, так і шляхом використання можливостей інформаційних технологій. Якщо у першому випадку відносини у сфері ІТ (та пов'язані з ними) є предметом правового регулювання, то у другому – вони слугують інструментом здійснення/ функціонування соціальних процесів.

Тенденцією останнього часу є сподівання багатьох на вирішення багатьох соціально-економічних проблем за допомогою саме ІТ. Підґрунтям таких сподівань слугують перспективи застосування ІТ у різних сферах буття. Так, за прогнозом технічного директора Google, технологічного футуриста Рея Курцвейла у